گزارش خبر
NEWSREPORT
کد خبر: ۴۵۴۵۰۶
سه شنبه ۱۶ آذر ۱۴۰۰ ۱۱:۳۷

ایران کشورهای روسیه و چین را در وین غافلگیر کرد

آمریکایی‌ها امیدوارند از طریق فشار روسیه، چین و برخی از کشورهای عربی جمهوری اسلامی را متقاعد کند که مواضع خود را در رابطه با اقداماتی که دولت بایدن باید قبل از بازگشت هر دو طرف به توافق هسته‌ای ۲۰۱۵ انجام دهد، تعدیل کند.

به گزارش خبرنگاران گروه جامعه گزارش خبر، با پایان دور جدید مذاکرات هسته‌ای در وین گمانه‌زنی‌ها پیرامون آینده این مذاکرات شدت گرفته است. شاید یکی از مهم‌ترین مسائل مورد بحث در این زمینه موضع تیم جدید ایرانی در این دور از گفت‌وگوها و مفاد پیش‌نویس پیشنهادی توافق ارائه شده از سوی آن‌هاست. پاتریک وینتور، دیپلمات سابق و تحلیل‌گر روزنامه گاردین با انتشار یادداشتی با عنوان «آمریکا به دنبال حمایت روسیه و چین برای نجات توافق هسته ای ایران است»، ادعا کرده پیش‌نویس مذکور حتی شرکای ایران را هم غافل‌گیر کرده و آمریکا از این طریق به دنبال فشار بر ایران برای رسیدن به توافقی زودهنگام است.

فشار از طریق شرکا

ایالات متحده همچنان امیدوار است که از طریق فشار روسیه، چین و برخی از کشورهای عربی حاشیه خلیج فارس جمهوری اسلامی را متقاعد کند که مواضع خود را در رابطه با اقداماتی که دولت بایدن باید قبل از بازگشت هر دو طرف به توافق هسته‌ای ۲۰۱۵ انجام دهد، تعدیل کند.

مذاکرات ناامیدکننده، تهدید به جلسه اضطراری

مذاکرات در وین هفته گذشته برای طرف های غربی به شدت ناامید کننده بود و حتی امانوئل مکرون این دور از گفتگوها را شکست خورده تعبیر کرد. دولت محافظه کار جدید ایران در حالی که سطوح غنی‌سازی اورانیوم خود را افزایش داد، پیشنهادهایی را ارائه کرد که مقامات آمریکایی در واکنش به آن ادعا کردند که نشانگر این بود که آن ها «جدی نیستند» زیرا به تمام پیشرفت‌هایی که در دور قبلی انجام شده بود بی اعتنا بودند.

هم چنین در روزهای اخیر مقامات ایالات متحده تأیید کردند که اگر ایران برای دسترسی به سایت‌های هسته‌ای خود با ناظر آژانس بین المللی انرژی اتمی به توافق نرسد، جلسه اضطراری هیئت بازرسی شورای حکام آژانس را تا پیش از پایان سال میلادی جاری تشکیل خواهند داد.

مانع اصلی بر سر راه توافق

در تهران، مقامات اصرار دارند که دو متن پیش نویس توافق پیشنهادی آن ها که در مذاکرات اخیر وین ارائه شد -و شامل موارد گام هایی برای رفع تحریم‌ها توسط آمریکا و برگرداندن تعهدات هسته‌ای ایران است- کاملاً با توافق هسته‌ای سال ۲۰۱۵ مطابقت دارد و اظهار کرده اند که مانع واقعی [بر سر راه توافق]، امتناع آمریکا از لغو تحریم‌ها است.

غافلگیری چین و روسیه در مذاکرات

در این شرایط مقامات آمریکایی مدعی شده اند که روسیه و چین از میزان عقب نشینی ایران نسبت به توافق های انجام شده در دورهای قبلی مذاکرات غافلگیر شده و همچنین نسبت به قاطعیت و انعطاف ناپذیری بیشتر در مورد تقاضاهایی که از ایالات متحده و دیگران مطرح کرده است شگفت زده اند. به ادعای یک مقام ارشد آمریکایی: «من تصور می‌کنم آن‌ها به بیان دیپلماتیک، نسبت به مسیری که ایران در چند ماه اخیر آماده‌سازی برای مذاکرات انتخاب کرده، احساس ناامیدی دارند».

مذاکرات کنونی با حضور ایران، روسیه، چین، آلمان، فرانسه و اتحادیه اروپا طی هفته گذشته در وین پس از پنج ماه تاخیر آغاز شد تا بدین ترتیب به دولت تازه منتخب ایران به ریاست ابراهیم رئیسی فرصت داده شود تا مواضع خود را در این زمینه بررسی کند. این مقام آمریکایی مدعی شد که برای روسیه و چین روشن است که ایران »موضعی را اتخاذ نکرده که حاکی از این باشد که به طور جدی به بازگشت سریع به پایبندی متقابل به توافق فکر می کند».

اولین آزمون جدی حمایت شرکا

باید در نظر داشت که در این میان رویکرد روس‌ها و چینی‌ها حیاتی است، زیرا دولت جدید ایران اصرار دارد که می‌تواند از گفت و گو با غرب کناره‌گیری کند و عملاً برنامه هسته‌ای خود را بدون محدودیت ادامه کند و معیشت و اقتصاد داخلی خود را از طریق تجارت با شرق تأمین کند. احتمالا نشست اضطراری [احتمالی] شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در دو هفته آینده آزمایشی اولیه برای این است که آیا ایران واقعاً حمایت روسیه یا چین را از دست می‌دهد یا خیر.

این مقام آمریکایی با ادعای اینکه ایران در حال طرد شرکای کم حوصله خود است، می گوید به نظر من جهانیان که برای مدت طولانی در جریان کمپین کارزار حداکثری [که دونالد ترامپ از سال ۲۰۱۸ اعمال کرد] نسبت به موضع تهران همدل تر بودند. اما به ادعای او در حال حاضر کشورهای جهان نسبت به تطابق سرعت کنونی توسعه برنامه اتمی ایران با هدف اعلام شده آنها برای بازگشت به برجام، با تردید نگاه می کنند و به نظر می رسد برنامه هسته ای برای این کشور در اولویت اول قرار دارد.

پایان واردات نفت؟

هنوز مشخص نیست که آیا نگرانی‌های چین در مورد توسعه و گسترش برنامه هسته‌ای ایران به پایان واردات نفت ایران -که در حدود نیم میلیون بشکه در روز تخمین زده می‌شود و یکی از راه‌های حیاتی است که اقتصاد ایران را سرپا نگه داشته- منجر خواهد شد یا نه.

همچنین باید به نحوه صدور بیانیه کشورهای حاشیه خلیج فارس در حمایت از احیای توافق هسته ای و تغییر موضع آشکار آنها در این زمینه اشاره کرد. این در حالی است که شیخ طحنون بن زاید آل نهیان، بلندپایه ترین مقام امنیت ملی امارات متحده عربی، قرار است روز دوشنبه به تهران سفر کند.

پایان فشارهای موثر شرکا

با این حال ایالات متحده همچنین تحت فشار اسرائیل قرار دارد که ایران را به «باج خواهی هسته ای» متهم می کند. نفتالی بنت، نخست وزیر

اسرائیل، در سخنان هفته پیش خود در جلسه کابینه گفت که از کشورهای حاضر در مذاکره می خواهد که هر چه سریع تر به مذاکرات پایان دهند. با این حال باید در نظر داشت که هر گونه حمله نظامی اسرائیل به سایت‌های هسته‌ای ایران احتمالاً به هرگونه فشار مؤثر روسیه یا چین بر ایران برای تغییر تاکتیک‌های مذاکره پایان می‌دهد.

مقامات آمریکایی به چیزی شبیه به «جستجوی ارواح» یا واکنش های عجیب و غریب مقامات ارشد سابق در اسرائیل درباره تصمیم برای خروج از توافق هسته ای ۲۰۱۵ ایران، اشاره می کنند. منظور از آن این است که درها را برای یک برنامه هسته ای بدون محدودیت و کنترل نشده ایران باز می شود، که بدیهی است در صورت پایبندی ایالات متحده و ایران به توافق، شاهد چنین چیزی نخواهیم بود.